

Dr. Ranschburg Jenő 10 legfontosabb tanácsa – ÖLELJ ÁT ÉS ENGEDJ EL!

2016. május 29., Alkér Orsolya -Éltrevaló Gyerek BLOG

Dr. Ranschburg Jenő 10 legfontosabb
gyereknevelési TANÁCSA

Talán nincs is szülő Magyarországon, aki ne ismerné Ranschburg Jenő nevét, akinek nevelési elvei az elmúlt évtizedekben jó néhány szülőnemzedék számára jelentettek igazodási pontot. A gondolatok, amelyeket a szülő-gyermek viszonyról, a gyermek lelki fejlődésével kapcsolatban megfogalmazott, ma is ugyanolyan érvényesek, mint ahogy azok voltak ötven évvel ezelőtt is, és valószínű, hogy azok lesznek ötven év múlva is.

Öt éve már, hogy nincs köztünk, de könyvei sokunk könyvespolcán – talán a Tiéden is – ott vannak ma is.

Bármelyiket is veszed kézbe, a bennük megfogalmazott üzenet két szóban összegezhető: **SZERETET ÉS ELFOGADÁS.**

Utolsó interjújában mintegy összefoglalta mindazt, amit munkássága során a gyermeki lélekről, a gyermek pszichés fejlődésének három jól elkülöníthető szakaszáról, és a "szülőt próbáló" szituációkról, amelyeket nevelési csapdának nevezett. Szülőknek szóló tíz legfontosabb tanácsát idézzük most fel.

1. Öleld át szorosán!

A baba életének első éve az "öleljd át szorosán" korszak, amikor a lehető legszorosabb szimbiózisban él az anyával. Ebben az időszakban nem lehet túlszeretni a picit. A legtöbb, legfontosabb, amire neki ilyenkor szüksége van sok-sok szeretet, és még több gyengédség.

2. Vedd ölbe a síró babát!

Ranschburg Jenő szerint az éjszakai sírások kezelése a nevelés első nagy csapdája, a szülővé válás első próbatétele, amivel a friss szülők azonnal szembesülnek a baba világra jötte után. Erről a kérdéstről szinte mindenkinek van valamilyen nézete. Biztos Te is szembesültél már azzal a tanáccsal, hogy *"hagyni kell a gyereket, hadd sírjon, majd abbahagyja!"*. A professzor szerint nem ezeknek a tanácsadóknak van igazuk. Nem lehet elrontani, követelőzővé, akarnokká tenni a babát azzal, ha éjszaka a szülő felkel hozzá és becézgeti, ringatja mindaddig, amíg újra el nem alszik. Ezzel a szülő fontos szolgálatot teljesít, aminek haszna a gyerek későbbi élete során fényesen bebizonyosodik.

3. Vedd fel a síró babát!

Soha ne tedd azt, hogy egy darabig hagyod sírni a gyereket, majd egy idő után, amikor már Te, vagy a párod nem bírja tovább, meggondolod magad, és mégis ölbe veszed. Ezzel arra tanítod őt, hogy egy darabig üvöltölni kell ahhoz, hogy elérje a célját. Ezt a mintát aztán jól bevési, és hiszti formájában veszi elő 3-4 évesen.

4. Így nevelj nyitott és kreatív embert!

“Egy baba nagyon gyorsan meg tudja tanulni azt, hogy érdemes-e megszólítani a világot, vagy tök fölösleges – és ezt egy életre tudomásul veszi.”

Az éjszaka felriadó, vagy anyja, apja ölelését, becézését sírva követelő baba épp megszólítja a világot, illetve “Anyát, Apát” hisz számára ők jelentik a világot. Neki egyetlen kommunikációs eszköze a sírás, ha épp valami rossz, fájdalmas történik vele. Ha rendre megkapja a megfelelő reakciót, lassan megtanulja, miként kommunikáljon a világgal, és fog is kommunikálni. Kíváncsi, kreatív ember lesz belőle. Hogy miért?

“... mert a kreativitás nem csak intellektuális dolog. A kreativitás személyiségjegy ahhoz elég bátornak kell lenni...”

Ha viszont a reakció elmarad, a gyerek lassan megtanulja, hogy nincs értelme, a visszautasítás beépül a személyiségébe, elveszíti az önbizalmát, frusztrált, zárkózott lesz, *“nem fogja megszólítani a világot soha.”*

5. Fogd kézen az önállósodás első lépéseinél!

“Engedj el!” Ez a mottója a következő életszakasznak, ami hatéves kor tájékán jön el, eltart néhány évig, majd később a kamaszkorba torkollik. Ez a szülőről való leválás, az önálló személyiség kialakítása felé tett lépések időszaka. E korszakban válik nyilvánvalóvá a nevelés egy másik nagy problémája: a szabályok betartatásának kérdésköre úgy, hogy közben a gyerek önállósodási késztetése ne sérüljön.

Hatéves korára a gyerek már elsajátította, és magában hordozza a szülő által közvetített szabályrendszert, tisztában van vele, hogy mit engedhet meg magának, és mit nem. A 6-7 évesek elkezdik feszegetni a határokat, időnként megszegik a szabályokat, annak ellenére, hogy pontosan tudják, hogy mi a jó, és mi a rossz. Nagyon zavarja azonban őket, hogy jól tudják, a szülő által tanítottak szerint mit kellene tenniük bizonyos helyzetekben, ők azonban mégis az ellenkezőjét cselekszik. A szülőnek ezt kell kihasználnia. Fontos, hogy a szülő megőrizze türelmét, és újra meg újra magyarázza el, mik az elvárásai, de törekedjen arra, hogy soha nem alázza meg a gyereket. Próbáljon az értelmére hatni, hangsúlyozza, hogy tudja, a gyerek tisztában van vele, mit kellett volna tennie, és reméli, hogy legközelebb úgy is tesz. Ebben a korban, illetve még később, a 9-10 éves kiskamasz korban a gyerekek nagyon büszkék, ha “nagylánynak, nagyfiúnak” tekinti őket a szülő.

6. Engedd, hogy megtalálja önmagát!

Meg kell találnod az egyensúlyt a születésétől fogva a gyermekedbe plántált szabályok betartatása és az ő saját elképzelései között. Engedd, hogy megtalálja önmagát, a maga útját, mert egyfajta bátorság kell másként csinálni valamit, mint ahogy szokták.

Kreatívnak lenni, alkotószelleműnek lenni nemcsak kognitív kérdés, hanem személyiségjegy.

A túlzottan lelkiismeretes gyereknél túl erősen működik a korai szülői szabályrendszer, ami elnyomja az egyén törekvéseit. Ezek a gyerekek mindent úgy csinálnak, ahogy kériktőlük, mert az biztos, abból baj nem lehet. És lehet, hogy 160-a az IQ-juk, akkor sem fognak letenni semmit az asztalra, amiből bárki profitálhat. Az a bátorság hiányzik belőlük, ami a kreativitásnak, alkotószellemnek része.

7. Határtalan türelemmel “éld túl” a kamaszkort!

Ranschburg Jenő a kisgyermek kortól kezdve a szülő által a csemetébe plántált szabályrendszerrel szembeni, gyorsan növekvő ellenérzés újabb lépcsőfokaként fogalmazza meg ezt a korszakot. A gyerek megpróbálja kiirtani magából a kívülről ráerőltetettnek tartott tiltásokat. És persze új szabályokat akar alkotni, immár a sajátjait. Persze dühében a szülőnek megy neki. A szülővel való szembeszegülés korszaka ez. *“Sohasem azzal a szülővel harcol, aki vele szemben áll, hanem azzal, akit ő a korai éveiben magába épített”*.

“Soha ne add elő: az én házamban laksz, az én kenyeremet eszed...” kezdetű fenyegetést, mert úgysem mégy vele semmire.” – tanácsolja Ranschburg.

A kamasznak az a dolga, hogy harcoljon a szüleivel. A szülőnek pedig ragaszkodnia kell a szabályokhoz, nem fenyegetőzve, hanem békés következetességgel és sok-sok szeretettel.”

8. Neveld bizalomra a gyermekedet!

A szülők által gyakran felvetett dilemma a **bizalomra nevelés** kérdése. Manapság az emberek többsége úgy gondolja, a legjobb, ha gyermekét bizalmatlanságra neveli. Ranschburg arra int minden szülőt, hogy ne tegye ezt.

A gyereket bizalomra kell nevelni, mert csak úgy tud belekapaszkodni a környezetükbe, a szeretteikbe. Csakis ebből az alapállásból van egyáltalán lehetősége másokról eldönteni, hogy megbízhat-e benne, vagy sem. A szeretetteljes közegben bizalomra nevelt ember nem csak a környezetében, de önmagában is bízik. A szülő feladata, hogy szeresse és fogadja el a gyereket olyannak, amilyen, és arra tanítsa őt, hogy a világot érdemes megszólítani akkor is, ha néha csalódás éri őt.

9. A verésre nincs mentség!

Ranschburg Jenő azt üzeni minden szülőnek: szándékosan semmilyen körülmények között sem szabad megütni egy gyermeket. Erre nincs mentség.

Van a nevelésnek elég nagy eszköztára, érdemes inkább ezekhez folyamodni. Ráadásul a testi fenytés megalázó a gyermek számára, és ez a megalázottság – különösen, ha rendszeres – a személyiségfejlődésére is káros hatással van. **És ne feledjük: általában az a szülő veri a gyereket, aki bizonytalan önmagában, tehetetlennek érzi magát, azt érzi, hogy nincs hatalma a gyerek fölött.** Azt tanácsolja a szülőknél, hogy próbálják meg mindig megbeszélni a gyerekekkel, hogy miért haragszanak rá, és mit várnak tőle. A csínytevéseért a gyereket mindig számára felfogható és értelmezhető módon kell büntetni, mert csak így tudja összekapcsolni a kettőt. Fontos, hogy a csíny és a büntetés mértéke mindig legyen arányban egymással.

10. Az apa segít átlépni az otthon és a külvilág küszöbét

A hagyományos apai funkciók közül a legfontosabb az, hogy segít átlépni egy képzeletbeli küszöböt, ami nem más, mint a család határa. Az anyai szeretet és gondoskodás a küszöbön belüli melegséget jelenti, az apa szerepe pedig az, hogy kicsit érzelmileg függetlenebb, haverkodóbb, ugyanakkor tekintélyvelvet érvényesítő stílusával mintegy átvigye a gyereket azon a bizonyos küszöbön, hogy megmutassa neki a világot.

Ma, amikor 10 házasságból 6 válással végződik, és többnyire az anya az, aki utána egyedül neveli tovább a gyerekeket, különösen fontos, hogy mindkét szülő megértse: **az apára a gyereknek akkor is szüksége van, ha a szülőpár már nem él együtt.** Érdekes megfigyelésre hívta fel ezzel kapcsolatban a figyelmet Ranschburg Jenő. Az apa hiányát meglepő módon nem elsősorban a fiúkon, hanem a lányokon veszik észre a szakemberek. A szexuális zavarokkal küszködő, tartós párkapcsolatra, szexuális örömezésre képtelen fiatal lányok, nők között 10 esetből 8 olyan van, aki apa nélkül nőtt fel.

Végül bónuszként egy örökérvényű gondolat Ranschburg Jenőtől, amit egyetlen szülőnek sem szabadna soha elfelejtenie:

“Használd ki minden percet, amit gyermekeddel tölthetsz, és ha bosszús, vagy fáradt vagy, arra gondold, a vele töltött idő a legértékesebb. Ezekből a pillanatokból táplálkozik a kapcsolatod és később az emlékeitek is.”